

CO2 Reductiebeleid en -doelstellingen

KLEIN WIERINGEN

Opsteller : A. Kuut-Luijt
Functie : KAM-coördinator
Datum : oktober 2021
Versie : 5

Inhoudsopgave

1	Het CO ₂ reductie beleid van ons bedrijf.....	3
2	Energiestromen	3
2.1	Behaalde resultaten.....	3
2.2	Doelstellingen Scope 1 en 2	5
2.3	Maatregelen om doelstellingen te realiseren	5
3	Beheersing middels energiemeetplan	6
4	Integratie met kwaliteitssystemen.....	7
5	Rolomschrijving CO ₂ verantwoordelijke.....	7
6	Bijlage rapport maatregellijst 2021	8

1 HET CO₂ REDUCTIE BELEID VAN ONS BEDRIJF

Duurzaam ondernemen streven we na door aandacht te geven aan de middelen die we gebruiken bij onze processen, door onder andere het materieel aan de laatste eisen te laten voldoen, door medewerkers te scholen in toepassen van duurzame materialen, door selectie en inkoop van duurzame materialen, en het stimuleren van opdrachtgevers in het toepassen van duurzame oplossingen en materialen. Klein Wieringen is FSC gecertificeerd (FSC hout staat voor hout gewonnen onder goed bosbeheer). In januari 2013 heeft Klein Wieringen de CO₂ prestatieladder trede 3 behaald. De CO₂ prestatieladder is een instrument om samen te zorgen voor minder CO₂. Klein Wieringen beschikt bij trede 3 over een CO₂ emissie inventaris waaruit kwantitatieve reductie doelstellingen voor de komende jaren zijn geformuleerd in dit document.

2 ENERGIESTROMEN

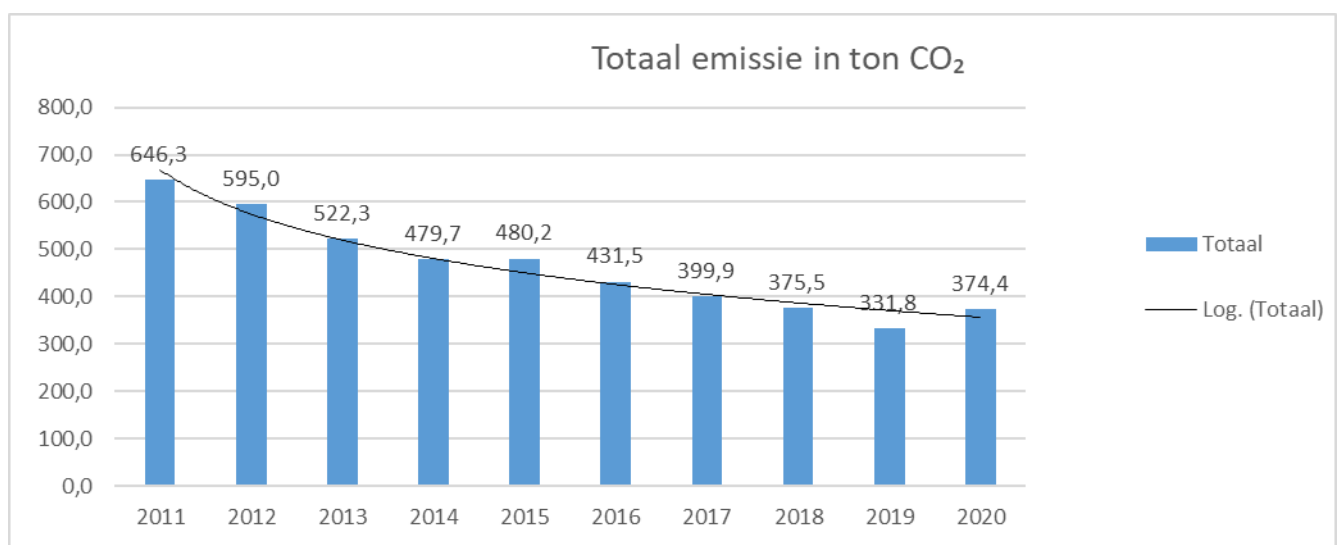
Energiestromen zijn alle 'stromen' binnen ons bedrijf die CO₂ uitstoot met zich meebrengen. Onze energiestromen worden jaarlijks geïnventariseerd en gerapporteerd middels de **3.A.1 emissie inventaris scope 1&2 conform ISO 14064-1**.

De energiestromen binnen ons bedrijf met de hoogste CO₂ uitstoot zijn op basis van 2020:

Gasolie schepen	41,9%
Diesel mobiliteit (eigen wagenpark)	30,6%
Diesel groot materieel	<u>23,1%</u>
Totaal diesel	95,6%
Overig	<u>4,4%</u>
Totaal	<u>100,0%</u>

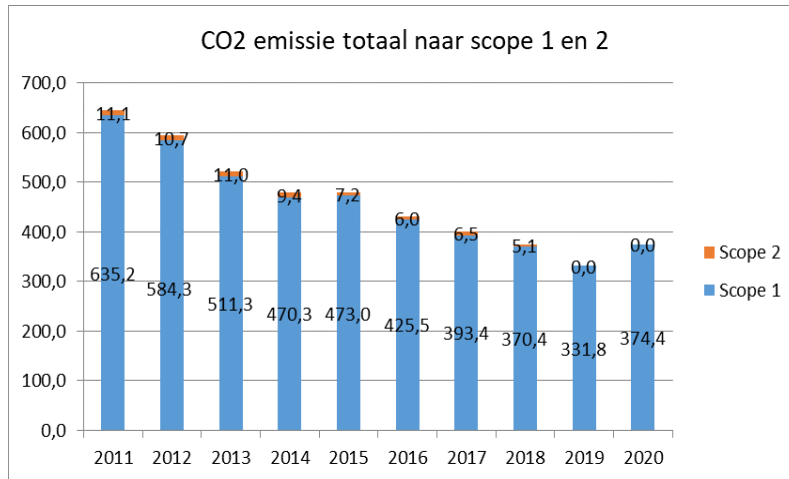
2.1 Behaalde resultaten

Onderstaand is een meerjarenreeks weergegeven van de totale CO₂ uitstoot van Klein Wieringen:

Ten opzichte van basisjaar 2011 is de CO₂ uitstoot in 2020 met **42% afgenomen!** Vanaf 2013 is Klein Wieringen gecertificeerd en zijn reductiemaatregelen ingevoerd.

De totale CO2 emissie is als volgt te verdelen naar scope:

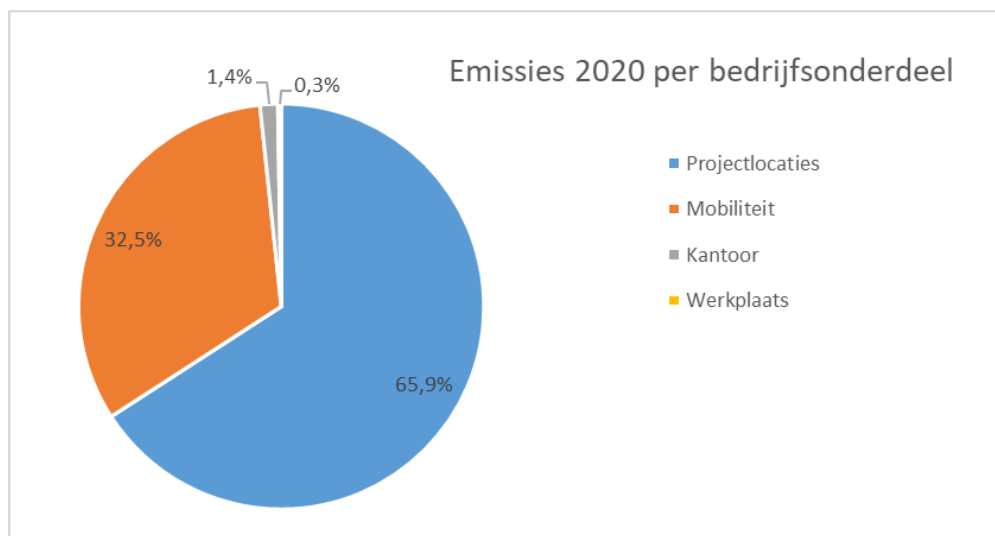
De scope 1 emissies ofwel de directe emissies hebben betrekking op het brandstofverbruik van ons eigen schepen/wagenpark/materieel en op het gasverbruik om de gebouwen te verwarmen. De scope 2 emissies ofwel de indirecte emissies hebben betrekking op het elektriciteitsverbruik.

De CO2 uitstoot in 2020 voor scope 1 (374,4 ton) is **41% lager** dan de uitstoot in 2011 (635,2 ton).

De CO2 uitstoot in 2020 voor scope 2 (0 ton) is **100% lager** dan de uitstoot in 2011 (11,1 ton). Dit komt door de overstap naar groene stroom in 2018.

De CO2 uitstoot hangt natuurlijk samen met de groei of inkrimping van het bedrijf. De CO2 uitstoot is erg afhankelijk van de bezetting van het materieel. De CO2 uitstoot per € 100.000 omzet of per personeelslid vormt voor Klein Wieringen geen goede graadmeter daar de omzet erg kan verschillen naar gelang de soort activiteiten die zijn uitgevoerd, bijv. door hoge inkoopkosten van materiaal ook hoge omzet.

De CO2 uitstoot in 2020 per bedrijfsonderdeel is als volgt weer te geven:

98,4% van de CO2 uitstoot in 2020 komt voor rekening van het bedrijfsonderdeel projectlocaties en mobiliteit.

2.2 Doelstellingen Scope 1 en 2

Wij hebben voor de komende 3 jaar 2021, 2022 en 2023 de volgende reductiedoelstellingen opgesteld. Deze doelstellingen hebben betrekking op scope 1 en scope 2 van de CO₂ footprint.

Jaar	Scope 1 doelstelling	Scope 2 doelstelling	Scope 1 & 2
2021	42 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	100 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	43,2 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011
2022	43 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	100 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	44,1 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011
2023	44 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	100 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011	45,1 % CO ₂ reductie t.o.v. 2011

Voor business travel is geen doelstelling opgesteld aangezien dit incidenteel voorkomt.

Conform de eisen zijn onze kwantitatieve reductiedoelstelling uitgedrukt in een absoluut getal of percentage ten opzichte van een referentiejaar en binnen een vastgestelde tijdstermijn.

2.3 Maatregelen om doelstellingen te realiseren

In de maatregellijst 2021 worden de reductiemaatregelen benoemd om de in 2.2 genoemde reductiedoelstellingen te realiseren. Deze is opgenomen in de bijlage. De maatregelen zijn gebaseerd op inzicht in de actuele energiebronnen (**3.A.1 Emissie-inventaris**).

De grootste energiebron is de gasolie van de schepen (2020: 41,9%). Daarna is de diesel van het wagenpark en van het groot materieel de grootste energiebron (2020: 30,6% en 23,1%). Samen goed voor 95,6% van alle energiestromen.

De motoren van alle schepen zijn vrij nieuw (CCR2 MS Afsluitdijk en MS Simon). Nieuwe technieken aan motoren worden continue gemonitord aan de hand van vakliteratuur en gedocumenteerd zodat bij toekomstige aanschaffingen/vervanging van motoren rekening wordt gehouden met de CO₂ uitstoot.

Daarnaast worden ontwikkelingen in de toepassing van efficiëntere diesel (d.m.v. additieven), (bio)diesel, (bio)gas, full-elektrisch of hybride gevolgd in vakliteratuur. Tot op heden passen wij voorgaande mogelijke reductiemaatregelen nog niet toe omdat wij of de resultaten hiervan onvoldoende bewezen vinden en/of de praktische uitvoerbaarheid nog in het geding is. Begin 2021 is er specifiek voor een project gebruik gemaakt van biodiesel.

Elk jaar zal de werkelijke situatie van de CO₂ uitstoot worden getoetst met de doelstelling. Dit wordt gerapporteerd in de nieuwsbrief, interne audit en KAM overleg. Wanneer afwijkingen worden geconstateerd geeft die rapportage aan welke corrigerende maatregelen worden getroffen. Ons management wordt te allen tijde op de hoogte gebracht van de rapportage.

3 BEHEERSING MIDDELS ENERGIEMEETPLAN

Belangrijk onderdeel van ons CO₂ reductiebeleid is het energie meetplan, als één van de eisen uit een energie management actieplan conform ISO 50001 (zie 3.B.2 Energiemanagement-actieplan). In dit energie meetplan is vastgelegd hoe de doelstellingen die we hebben geformuleerd bewaakt worden, namelijk door de jaarlijkse vaststelling van onze CO₂ footprint. Daarnaast houden we via monitoring op KPI's de voortgang in maatregelen bij.

Voor de jaarlijkse vaststelling van onze CO₂ footprint is eenduidigheid in het meten van de verschillende energiestromen belangrijk, hiervoor is onderstaand plan opgesteld. Weergegeven is wanneer energiefactoren gemeten worden, door wie en waar de informatie verkregen kan worden.

Energiefactor	Meetmoment	Wie	Hoe
BRANDSTOFVERBRUIK			
Gasolie varend materieel	Jaarlijks	KAM coördinator	Afname volgens Financiële Administratie (verder FA),
Diesel eigen wagenpark	Jaarlijks, met bepaling voorraad tank Kleitelweg per 1/1 en 31/12	KAM coördinator i.s.m. Directie (v.w.b. voorraad-opname)	Afname volgens FA, voorraadverloop, bepalen verbruik
Diesel overig materieel	Jaarlijks, met bepaling voorraad tank Kleitelweg per 1/1 en 31/12	KAM coördinator i.s.m. Directie (v.w.b. voorraad-opname)	Afname volgens FA, voorraadverloop, bepalen verbruik
Aardgas	Jaarlijks waarbij de afgrenzing wordt bepaald uit de standen van de smartmeter	KAM coördinator	Registratie Vattenfall standen smartmeter
Benzine overige materieel	Jaarlijks	KAM coördinator	Afname volgens FA
Lasmenggas/ acetyleen	Jaarlijks	KAM coördinator	Afname volgens FA
Propan	Jaarlijks	KAM coördinator	Afname volgens FA
ELEKTRICITEITSVERBRUIK			
Elektriciteit	Jaarlijks waarbij de afgrenzing wordt bepaald uit de standen van de smartmeter	KAM coördinator	Registratie Vattenfall standen smartmeter

De bovenstaande informatie voor scope 1&2 wordt gedocumenteerd in de CO₂ footprint berekening van ons bedrijf welke voldoet aan ISO 14064-1 (**zie 3.A.1 Emissie inventaris**). In die emissie inventaris wordt apart beschreven hoe de berekening is gemaakt en hoe de input exact verkregen is. Hiermee wordt de juistheid en de herhaalbaarheid van de methode gewaarborgd.

4 INTEGRATIE MET KWALITEITSZORGSYSTEEM

De wijze waarop wij ons CO₂ reductiebeleid uitvoeren is onderdeel is van het kwaliteitssysteem en wel op de volgende manier:

- Een paragraaf uit het kwaliteitshandboek waarin direct de link wordt gelegd met het CO₂ reductie beleid (**zie de KAM beleidsverklaring**)
- Tijdens de jaarlijkse interne audit voor ISO 9001 is CO₂ reductie een onderdeel. De bevindingen worden vastgelegd in het *interne audit verslag CO₂ reductiesysteem*. Hiermee is het dus een onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem.
- De resultaten worden teruggekoppeld aan directie en besproken in het periodieke KAM-overleg waardoor sturing ontstaat.

5 ROLOMSCHRIJVING CO₂ VERANTWOORDELIJKE

De verantwoordelijke voor het CO₂ reductiebeleid bij ons bedrijf is de Directie.

De operationele invulling is gekoppeld aan de functie van de KAM-coördinator en deze rapporteert aan de Directie. Dit document beschrijft de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die bij deze rol horen.

1. Energiestromen

- Verantwoordelijk voor een up-to-date overzicht van alle energiestromen.
- Taak om deze lijst te kwantificeren en bij te houden.
- Bevoegd om (deel)taken te delegeren.

2. Doelstellingen

- Verantwoordelijk voor het behalen van de CO₂-reductiedoelstellingen.
- Taak om bijbehorende taakstellingen uit te voeren.
- Bevoegd om (deel)taken te delegeren.

3. Ontwikkelingen

- Verantwoordelijk voor continu overzicht van ontwikkelingen in de sector/keten en de technologie die van invloed kan zijn op het bedrijf.
- Taak om brainstormsessies te organiseren om dit overzicht up-to-date te houden.
- Taak om ontwikkelingsprojecten op te zetten uitgroeiend naar sectorbrede CO₂ reductieprogramma's.
- Bevoegd om acties uit te zetten.

4. Externe belanghebbenden

- Verantwoordelijk voor continu overzicht van externe belanghebbenden.
- Taak om brainstormsessies te organiseren om dit overzicht up-to-date te houden.
- Taak om dialoogsessies te organiseren en resultaten te analyseren.
- Bevoegd om acties uit te zetten.

5. Implementatie

- Verantwoordelijk voor algemene kennis / bewustzijn CO₂-reductiebeleid bij alle medewerkers van ons bedrijf.
- Taak om het CO₂-reductie programma uit te voeren en te voorzien van continue verbetering.
- Bevoegd om taken te delegeren / acties uit te zetten.

6 BIJLAGE RAPPORT MAATREGELLIJST 2021

Aannemingsbedrijf P. Klein en Zoon B.V./ Klein Wieringen

Rapportage Maatregellijst CO2-Prestatieladder 2021

Globale maat

CO₂ uitstoot, scope 1 en 2

374,4 ton

Overzicht maatregelen

Advies

Aandacht voor CO2-reductie in projecten NIET verkregen met gunningsvoordeel

Integrale maatregel

Categorie C Bij alle ontwerp opdrachten is er aantoonbare aandacht voor CO2-reductie

Geïmplementeerd op 01/2012

Dialog m.b.t. CO2 met grote opdrachtgevers

Integrale maatregel

Categorie A CO2-reductie is incidenteel agendapunt in periodiek overleg met grote opdrachtgevers

Geïmplementeerd op 11/2018

CO2 en duurzaamheid staat op de standaard agenda voor bouwvergaderingen bij werken > € 50.000. CO2 reductie in ieder geval aantoonbaar bespreken bij werken met CO2 certificatie als selectie- of gunningscriterium.

Bedrijfshallen en -terreinen

Erkende Maatregelen energiebesparing voor bedrijfshallen

Integrale maatregel

Categorie A Het bedrijf heeft aantoonbaar de relevante 'erkende maatregelen voor bedrijfshallen' geïmplementeerd in alle bedrijfshallen die het bedrijf in gebruik heeft c.q. voorzover in die lijst aangegeven: worden op natuurlijke momenten doorgevoerd.

Gepland voor 01/2023

Maatregelen verplicht bij 50.000 kwh of 25.000 m3 gas. Dus voor ons NIET verplicht. Maar er kunnen maatregelen zijn die wij ook kunnen toepassen.

LED-buitenverlichting

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie C 100% van de verlichting van bedrijventerreinen bestaat uit LED-verlichting.

Geïmplementeerd op 10/2021

Bedrijfsprocessen

Voor deze activiteit zijn geen maatregelen genomen.

Bouwplaats

Energiebesparing bouwkeet

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B Tenminste 20% van de gebruikte bouwketen voldoet aan de eisen van het bouwbesluit 2012 voor tijdelijke gebouwen

Gepland voor 01/2023

Huidige keten alle van voor 2012. Er wordt nauwelijks gebruik gemaakt van verwarming in een bouwkeet. Indien nieuwe keten worden aangeschaft deze laten voldoen aan bouwbesluit 2012.

Gebruik rijplaten of andere tijdelijke verharding om rolweerstand te verminderen

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Bij onverharde ondergrond van bouwterrein en aanvoer routes worden de transportroutes altijd voorzien van tijdelijke verharding

Geïmplementeerd op 01/1931

Kantoren

Erkende Maatregelen energiebesparing voor kantoren

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Alle Erkende Maatregelen Energiebesparing kantoren zijn doorgevoerd c.q. voorzover in die lijst aangegeven: worden op natuurlijke momenten doorgevoerd

Gepland voor 01/2023

Maatregelen verplicht bij 50.000 kwh of 25.000 m3 gas. Dus voor ons NIET verplicht. In december 2015 zijn de maatregelen wel beoordeeld op toepassing voor ons (zie HC achter maatregellijst 2016). Uitgevoerd okt 2016: koppeling CV aan buitentemperatuur. Uitgevoerd juni 2019: isolatie dak oostkant kantine. Gepland voor 2022: onderzoek naar isolatie muur oostkant kantine en beoordeling kennisbank op nieuwe maatregelen.

Inkoop groene stroom en/of Nederlandse Garantie Van Oorsprong (GVO)

Toepassen duurzame energie

Categorie B Meer dan 98% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom of vergoend met Nederlandse GVO's

Geïmplementeerd op 07/2018

Inkopen efficiënte hardware

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Het bedrijf heeft bij aankoop van computers, laptops, monitors, voedingen, UPS, servers, reproductieapparatuur en printers aantoonbaar gekozen voor producten met het Energy Star label.

Geïmplementeerd op 02/2020

Verbeteren Energielabel kantoren

Integrale maatregel

Categorie B Het gemiddeld Energielabel van kantoren is C of B.

Gepland voor 01/2023

Volgens eigen inschatting hebben wij energielabel C. Nu nog laten bekrachtigen door erkend adviseur. Ligt bij Jan. Evt. icm beoordeling kennisbank energiebesparing kantoren. Per 2023 is energielabel C verplicht voor kantoren > 100m2.

Logistiek & transport

Aanschaf zuinigere vrachtwagens

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens is laag brandstofgebruik volgens marktstandaard een keuzecriterium

Geïmplementeerd op 06/2014

Afweging rijden/varen

Integrale maatregel

Categorie B Indien mogelijk en zinvol krijgt varen de voorkeur boven rijden. Deze afweging is procedureel vastgelegd

Geïmplementeerd op 01/1970

Controle juiste bandenspanning vrachtauto's

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B 3 maandelijks controle bandenspanning bij alle vrachtauto's

Gepland voor 01/2022

Stimuleren zuinig rijden door Het Nieuwe Rijden

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B Minstens 90% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.

Geïmplementeerd op 04/2021

Alle personen met code 95 rijbewijs volgen eens in de 5 jaar een praktijk cursus.

Tegengaan stationair draaien vrachtwagens

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen.

Geïmplementeerd op 01/2013

Sinds 2013 hebben wij het CO2 certificaat. Hierbij houden wij periodiek toolboxen over het nieuwe rijden waar het NIET stationair draaien een onderdeel van is. Chauffeurs met code 95 doen ook de praktijkcursus Het Nieuwe Rijden.

Materieel

Aanschaf zuinigere machines

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 75% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Geïmplementeerd op 10/2014
-------------	--	----------------------------

Cursus het Nieuwe Draaien

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Geïmplementeerd op 06/2017 Rinse Pasma heeft op 17 juni 2017 de cursus gevolgd. In september 2014 is er een poster in kantine opgehangen alsmede kaartjes met tips uitgedeeld (actie BMWT). Poster hangt dd okt 2021 nog steeds in kantine. In december 2019 is er een toolbox over het nieuwe draaien geweest.
-------------	---	--

Elektrificeren handgereedschap

Elektrificeren

Categorie A	Waar mogelijk maakt bedrijf gebruik van elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	Geïmplementeerd op 01/2000
-------------	--	----------------------------

Het nieuwe stallen

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B	Bedrijf maakt afspraken met collega-bedrijven over het bij elkaar stallen van materieel om transportkilometers met materieel te beperken.	Geïmplementeerd op 01/2000
-------------	---	----------------------------

Onderhoud materieel conform fabrieksopgave

Integrale maatregel

Categorie B	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 75% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.	Geïmplementeerd op 09/1996
-------------	---	----------------------------

Onderaannemers en leveranciers

Selectie onderaannemers op reisafstand

Activiteit beperken

Categorie A	Reisafstand weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers.	Geïmplementeerd op 08/2017 Opgenomen in KAM Handboek 3.2
-------------	---	---

Organisatiebeleid algemeen

CO2-bewustzijn bij medewerkers

Integrale maatregel

Categorie B	CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij meer dan 50% van nieuwe adviseurs en projectleiders	Geïmplementeerd op 01/2017 Onderdeel in sollicitatie/introductieformulier
Categorie C	CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht bij functioneringsgesprekken van minstens 20% van adviseurs en projectleiders	Geïmplementeerd op 01/2017 Onderdeel van formulier 'vastlegging functioneringsgesprek'

Selectie onderaannemers en/of leveranciers op CO2 bewust certificaat

Integrale maatregel

Categorie A	Bezit CO2-bewust certificaat van onderaannemers en/of leveranciers weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers.	Geïmplementeerd op 08/2017 Opgenomen in KAM handboek 3.2
-------------	---	---

Personen-mobiliteit

Aanschaf/lease personenauto's obv CO2 emissiemeting uit de praktijk

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A	Gemiddeld over een jaar is de CO2-uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager is dan 160 gr/km.	Geïmplementeerd op 01/2018
-------------	---	----------------------------

Controle juiste bandenspanning leaseauto's

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie C Driemaandelijke controle bandenspanning bij meer dan 90% van de lease-auto's. Gepland voor 01/2022

Stimuleren carpoolen

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie B Bedrijf stelt poolauto's beschikbaar voor gezamenlijk vervoer naar kantoor- of projectlocatie. Geïmplementeerd op 01/2013

Stimuleren zuinig rijden: Het Nieuwe Rijden

Activiteit efficiënter uitvoeren

Categorie A Toolbox zuinig rijden ter beschikking stellen aan alle bestuurders Geïmplementeerd op 08/2017

Categorie B Elke chauffeur van een busje heeft (online of praktijk) cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd Geïmplementeerd op 02/2021
Personeel met een code 95 rijbewijs volgt eens per 5 jaar een praktijktraining.

Categorie C Minstens 90% van de chauffeurs (auto & busje) heeft (online of praktijk) cursus het Nieuwe Rijden gevolgd en krijgt elke 5 jaar opfriscursus. Geïmplementeerd op 02/2021
Voor alle personen met een code 95 rijbewijs vindt eens per 5 jaar een praktijktraining plaats.

Waterbouw schepen

Terugdringen stationair verbruik

Integrale maatregel

Categorie A Gebruik walstroomaansluiting of kleine generator Geïmplementeerd op 01/1970

Niet geselecteerde activiteiten

De volgende activiteiten zijn niet geselecteerd: Materiaalgebruik / Scope 3, Afval, ICT-dienstverlening, Aanbesteden, Gebruik van materialen die CO2 opnemen, Vermeden emissies bij derden, Groenonderhoud.